

[Gert Petersen]

Hvorfor indsmuglede forsvarsministeren dette nye princip? Hvorfor forvanskede forsvarsministeren den 26. februar i år den formulering, som hele tiden siden 1954 havde været den danske? Hvorfor blev »i fredstid« nu pludselig til »under de nuværende omstændigheder«?

Jeg synes, at sløret blev løftet lidt i et skriftligt svar, som forsvarsministeren gav folketingsudvalget den 26. marts. Her henviste han til, at NATOs forsvarsministermøde i maj 1977 havde vedtaget en tilpasning af det hidtidige forstærkningsprincip. Den såkaldte tilpasning indebar mangt og meget, men bl. a., ifølge forsvarsministeren, mulighed for, at forstærkninger kan indsættes allerede i en spændingsperiode, hvis det skønnes ønskeligt.

Så forstår jeg da bedre forsvarskommandoens tekst i oktober 1979. Generalerne, de gode mennesker, har været i god tro; de er gået ud fra, at sagen var i orden, når deres minister havde sagt ja ved et møde mellem forsvarsministrene i NATO i maj 1977. Og ministerens ja har jo været helhjertet, det ved vi også, idet vi kan læse i Information for den 24. marts 1980, at den næstkommanderende for NATO-styrkerne i Europa, den engelske general Sir Jack Harman, siger følgende:

»Intil da« – dvs. det pågældende ministermøde – »og det forekommer visse steder endnu, mente nogle, at ankomsten af forstærkninger kunne opfattes som en provokerende forholdsregel. Ministrene fra samtlige medlemslande mente det ikke. De fandt, at det tværtimod er en beslutning måde at vise vor solidaritet på og øge afskrækkelsen.«

Sådan sagde Sir Jack Harman. Hvis han har tænkt på Danmark, da han sagde, at nogle indtil da havde anset forstærkninger i fredstid for en farlig provokation, så har han efter min mening haft ret. Men Sir Jack Harmans viden om, at Danmark havde skiftet opfattelse, har han beholdt for sig selv sammen med andre NATO-ledere, for den danske regering har så sandelig ikke vidst noget om det, og forsvarsministeren har åbenbart troet, at han kunne klare problemet med sådan lidt citatfusk, og derfor fik vi forvanskningen den 26. februar.

Men det ser dog ud til, at den offentlige debat er blevet for hed for forsvarsministeren, for endelig den 16. september i år, 3 år

efter NATO-mødet i maj 1977, udtaler forsvarsministeren til Ritzaus Bureau, at han vil have ændret den hidtidige formulering om forstærkninger, der hidføres udefra til Danmark i krigstid – og kun i krigstid – til en formulering om forstærkninger, der kan hidføres til Danmark udefra i en krise, og så er der altså nogle brikker i spillet, der endelig er faldet på plads. Men det er sandelig ikke forsvarsministerens skyld; det ventede han i 3 år med at fortælle offentligheden.

Der er jo også mange flere ting. Depotplanerne – både de besluttede og de, der overvejes – må ses i sammenhæng med denne nye stationeringspolitik.

I et Ritzautelegram fra Tromsø, dateret 17. marts i år, udtaler en amerikansk militær talsmand, at der i 1980-85 skal anlægges depoter i Vesteuropa til modtagelse af 180.000 amerikanske soldater, og depoterne skal rumme bl.a. kampvogne og artilleri.

Herhjemme er der allerede indgået en aftale med USA om modtagelse af 100-120 amerikanske kampfly i Jylland og opbygning af depoter til dem. Desuden har regeringen indgået Lines of Communications-aftale, LOC-aftale, med USA, en rammeaftale, der, som forsvarsministeren kryptisk siger i sit skriftlige svar af 26. marts, får sin betydning i tilfælde af, at vi måtte ønske at modtage amerikanske forstærkninger.

Men om der skal forhandles om depoter til USA-tropper, om depoterne skal bygges, til hvor mange og med hvilke våben, se, det ved forsvarsministeren intet om, og jeg har så sandelig indtryk af, at udenrigsministeren ved endnu mindre om det, hvis man kan vide mindre end nul.

Der er ingen af dem, der ved noget om det. Det er meget beklageligt. Vi har en regering, som ikke ved noget om disse ting. Det er som et isbjerg af uvidenhed, man løber ind i, eller også er sagen den, at det er et isbjerg i den forstand, at fem sjettedele af det, man ved, det holder man skjult, så vi andre kun kan se en lille del af det.

Men vi ved dog efterhånden en del, og vi kan gætte os til lidt mere.

Der er ganske åbenbart enighed om en ny NATO-strategi, det har vi efterhånden forsvarsministerens ord for, vi har den britiske general Sir Jack Harmans ord for det: fremmede NATO-styrker kan udstationeres i fredstid, nemlig hvis NATO og afsender- og